

Lausuntopyyntö valitukseen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, joka koskee Kiteen kaupunginvaltuuston päätöstä 18.12.2023 § 51

49/03.05.01.02/2024

Kaupunginhallitus 11.03.2024 § 65

Itä-Suomen hallinto-oikeus pyytää Kiteen kaupunginhallitusta antamaan lausunnon kunnallisvalitukseen, joka koskee Kiteen kaupunginvaltuuston 18.12.2023 § 51 (kohta 1) tekemää päätöstä koskien Kiteen kaupungin kouluverkkoselvitystä. Lisäksi hallinto-oikeus kehottaa kaupunginhallitusta vastaamaan valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausumaan esitetystä selvityksestä sekä toimittamaan kaikki valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja muu tarvittava selvitys hallinto-oikeudelle. Lausunto tulee antaa hallinto-oikeudelle 14.3.2024 mennessä.

Kiteen kaupunginhallitus antaa asiassa lausunnon, sillä Kiteen kaupungin hallintosäännön 4 luvun 2.1 § mukaan kaupunginhallitus päättää selityksen antamisesta valtuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen.

Valittajat ovat tehneet kuntalain 135 §:n mukaisen kunnallisvalituksen Kiteen kaupunginvaltuuston päätöksestä 18.12.2023 § 51 koskien Kiteen kaupungin kouluverkkoselvitystä. Valittajat vaativat päätöksen kohdan 1 kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi ja käsiteltäväksi kaupungin toimielimiin. Lisäksi valittajat vaativat päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä kuntalain 143 § mukaisesti. Valittajat pitävät tehtyä päätöstä ja päätöksen valmistelua useilta osin lainvastaisena ja hyvän hallintotavan vastaisena.

Kiteen kaupunginhallitus lausuu lausunnossaan hallinto-oikeudelle mm. seuraavaa:

Valituksen kohteena oleva Kiteen kaupunginvaltuuston päätös on käsitelty oikeassa järjestyksessä, toimivaltaisessa viranomaisessa ja lakia on noudatettu kaikissa valmistelun ja päätöksenteon vaiheissa.

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat, mutta kuntalaisia ei ole säännöksiä siitä, että miten kaupunginhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat. Jotta kaupunginhallituksen suorittama valmistelu voitaisiin katsoa lainvastaiseksi, tulisi valtuustolle annettujen tietojen olla olennaisesti puutteellisia tai tarkoituksellisesti harhaanjohtavia. Kaikki kouluverkkoasian valmistelussa käytetyt tiedot perustuvat pääosin kaikkien vapaasti saatavilla oleviin tietoihin. Asian valmistelussa on kiinnitetty huomiota mm. Kiteen kaupungin koulujen oppilasmäärän ja koulukohtaisten oppilasmäärien tulevaan kehitykseen, koulujen opetusryhmäkokoihin ja tilojen kustannuksiin sekä kouluverkkosuunnitelmassa muutoksista aiheutuviin kustannuksiin ja arvioituihin menosäästöihin. Valmistelussa on lisäksi myös arvioitu muutoksia koulukuljetusten kustannuksissa. Kiteen kaupunginhallitus katsoo, että päätöksen valmistelussa on kattavasti huomioitu asiaan vaikuttavat tiedot ja keskeiset taloudelliset seikat.

Kouluverkkoselvityksen valmistelussa on kuultu useita eri tahoja. Avoimet yleisökuulemiset järjestettiin 19.9.2023 Kesälahden koulun ruokalassa ja

20.9.2023 Kiteellä kulttuurikeskus Ilmarisen ravintolasalissa. Kaikilla halukkailla on myös ollut mahdollisuus toimittaa lausunto kouluverkosta suoraan sähköpostilla Kiteen kaupungin kirjaamoon.

Kouluverkkoselvityksen valmistelun yhteydessä tehtiin myös lapsivaikutusten arviointi. Lisäksi kaikilta Kiteen perusopetuksen oppilaskunnilta pyydettiin lausunto mahdollisista kouluverkkomuutoksista. Lapsivaikutusten arvioinnissa lasten- ja nuorten huolina nousivat esille koulumatkan pidentyminen matkallisesti ja ajallisesti, kaverisuhteet ja vapaa-ajan harrastustoiminta. Kaikki nämä huolenaiheet huomioidaan koulukuljetusten kilpailutuksessa ja uuden lukuvuoden suunnittelussa.

Valtuuston toimivaltaan kuuluu viime kädessä sen arvioiminen, onko valmistelu ollut riittävää ja onko sille toimitettu asian ratkaisemiseksi tarpeellinen aineisto. Mikäli valtuusto katsoo, ettei sille ole toimitettu asian ratkaisemiseksi tarvittavia selvityksiä, valtuusto voi palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi tai lykätä asian käsittelyä myöhemmäksi jättämällä asian pöydälle. Valtuutetuilla on ollut kouluverkkooasiaa käsiteltäessä tieto kaikesta valmisteluaineistosta sekä tieto laadituista kustannuslaskelmista. Kiteen kaupunginvaltuuston kokouksessa 18.12.2023 § 51 esitettiin keskustelun päätteeksi muutosesitys kouluverkkoesityksen palauttamisesta uudelleen valmisteluun. Esitys hävisi äänestyksen 33–2. Tämän äänestystuloksen perusteella valtuusto on pitänyt sille toimitettuja selvityksiä riittävinä päätöksen tekemiseksi ja hyväksynyt valmistelun laajuuden ja riittävyyden. Valtuuston päätös ei siten ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä sen perusteella, että asian valmistelu olisi ollut puutteellista tai että valtuutetuille ei ole toimitettu kaikkia päätöksentekoon liittyviä selvityksiä ja tarpeellisia tietoja.

Kouluverkkoselvityksessä esitetyt koulukuljetusten kustannusarviot perustuvat voimassa oleviin sopimuksiin ja laajuustiedot käytettävissä oleviin oppilastietoihin. Tämä on myös ilmoitettu aina tietoja esitettäessä. Koulukuljetusten reitit muuttuvat lukuvuosittain koulukuljetuksiin oikeutettujen lasten ja nuorten kasvaessa koulukuljetusoikeuden ulkopuolelle ja uusien tullessa sen piiriin. Tämä normaali vuosittainen vaihtelu aiheuttaa myös muutoksia koulukuljetusten ajettaviin kilometreihin pohjautuviin hintoihin. Kiteen vallitseva koulukuljetusreitistö on erittäin kattava ja vuosittaiset muutokset kilometreissä ovat marginaalisia. Koulukuljetusreittejä laadittaessa kaikki Kiteen perusopetuksen koulukuljetuksiin oikeutetut oppilaat ovat tasavertaisessa asemassa ja kaikki koulukuljetukset laaditaan perusopetuslain ja Kiteen koulukuljetusperiaatteiden mukaan. Koulukuljetukset ja niiden pituus nousivat esille kouluverkkoselvityksessä tehdyssä lapsivaikutusten arvioinnissa. Lasten, nuorten ja huoltajien huoli pitkistä koulukuljetuksista huomioidaan uudessa koulukuljetuskilpailutuksessa.

Perusopetuslain säännökset jättävät kunnan viranomaiselle harkintavaltaa opetuksen järjestämispaikkojen suhteen. Kunnalla ei siten ole lakiin perustuvaa velvollisuutta järjestää perusopetusta tietyllä etäisyydellä oppilaiden kotoa. Kouluverkkopäätös ei siten ole valittajan esittämällä tavalla perusopetuslain vastainen. Koulujen sijainnin sekä kouluverkkoselvityksen perusteella koulukuljetukset on mahdollista Kiteen kaupungin alueella järjestää perusopetuslain salliman oppilaan päivittäisen koulumatkan enimmäiskeston puitteissa.

Kiteen kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätöksessä 18.12.2023 § 51 toteutuu lasten yhdenvertaisuus. Kouluverkkopäätöksen valmistelussa on erityisesti painotettu lasten ja nuorten ikäkausista ja kehitystä ja

kouluverkkovalmistelussa on otettu huomioon kokonaisuus koko kaupungin lasten kannalta. Perusopetuksen osalta herkimmissä kehitysvaiheissa olevat vuosiluokkien 1-6 oppilaat, heidän opetuksensa ja oppimisen tukensa säilytetään Kiteen kaupunginvaltuuston päätöksessä mahdollisimman paljon ennallaan. Kesälahden koulun vuosiluokkien 7–9 siirtäminen Arppen koulun yhteyteen tarjoaa Kiteen kaupungin kaikille kunkin ikäluokan oppilaille samat mahdollisuudet. Ryhmäkoot ovat yhdenvertaiset koko ikäluokan osalta koko kaupungissa. Valinnaisainetarjontaa ei rajoita enää Kesälahden yksikön pieni oppilasmäärä ja kaikissa oppiaineissa pystytään tarjoamaan kelpoisuusvaatimukset täyttävän opettajan opetusta. Nykyisessä tilanteessa Kesälahden koulun vuosiluokkien opetus on jouduttu toteuttamaan osittain kelpoisuusvaatimuksiltaan epäpätevien opettajien voimin. Arppen koulun vuosiluokkien 7–9 käytössä olevat tilat on otettu käyttöön 2015 ja edustavat terveellisyydeltään, turvallisuudeltaan ja toiminnallisuudeltaan vallitsevia normeja.

Kiteen kouluverkkopäätöksen valmistelussa on huomioitu valmistavien opetuksen oppilaiden tarpeet ja lukumäärät. Kouluverkkosuunnitelmissa on myös tehty laskelmia mahdollisista tulevista perusopetuksen oppilasmääristä valmistavan opetuksen oppilaiden siirtyessä perusopetukseen. Kesälahden koulun valmistavan opetuksen oppilaista lähes kaikki ovat saapuneet Kesälahdelle kevään tai syksyn 2022 aikana. Suurin osa heistä tulee siirtymään perusopetukseen kuluvan lukuvuoden 2023-2024 aikana. Erilaisia malleja oppilasmääristä laskettaessa valmistavan opetuksen oppilaiden määrän ei arvioida lisäävän Kesälahden koulun vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärää yli valtuuston päätöksessä asetetun 45 oppilaan rajan.

Kaupunki päättää sille kuuluvan itsehallinnon nojalla palveluverkoistaan. Tähän päätösvaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko tehtävä ratkaisu kaupungin asukkaiden edun mukainen. Päätökset tehdään aina tietoon ja valmisteluun pohjautuen ja kaupunkilaisten etu edellä.

Kiteen kaupunginhallitus katsoo kaikkiin yllä mainittuihin seikkoihin ja lausunnossaan esitettyihin perusteluihin ja selvityksiin perustuen, että valittajien kunnallisvalitus tulee ensisijaisesti jättää tutkimatta ja mikäli hallinto-oikeus päättää tutkia valituksen, valittajan kaikki vaatimukset tulee hylätä. Tämän lisäksi Kiteen kaupunginhallitus katsoo, että valituksessa vaaditulle täytäntöönpanokiellolle ei ole perusteita.

Kiteen kaupunginvaltuuston päätös 18.12.2023 § 51 ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastainen, eikä tehdyn päätöksen kumoamiseen valituksen perusteella ole aihetta.

Esityslistan liitteenä on Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö ja Kiteen kaupunginvaltuuston päätös 18.12.2023 § 51, kokouksen äänestyspöytäkirjat ja pöytäkirjanotteet kokouksista KV 7.4.2021 § 13, KH 23.10.2023 § 265 ja KH 15.1.2024 § 6 sekä esityslistan oheismateriaalina kunnallisvalitus täydennyksineen sekä kaupunginhallituksen lausuntoluonnos hallinto-oikeudelle sekä kaupunginhallituksen lausuntoon liitettävät asiakirjat.

Valmistelija: sivistysjohtaja Matias Valoaho, puh. 040 105 1137, matias.valoaho@kitee.fi ja hallintopäällikkö Tuula Korpi, puh. 040 105 1012, tuula.korpi@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001,
pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle oheismateriaalina olevan luonnoksen mukaisen Kiteen kaupungin lausunnon valitukseen, joka koskee 18.12.2023 § 51 tehtyä kaupunginvaltuuston päätöstä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkintä: Kari Pennanen jääväsi itsensä (osallisuusjävi: valituksen tekijä/Emmi Pennanen on Kari Pennasen tytär) ja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkintä: Aki Hukka (Kari Pennasen varajäsen) osallistui kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan klo 18:06-18:13.